

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Fulvii Androtii Societ: Iesv Theologi Opuscula spiritualia

Androzzi, Fulvio

Coloniæ, 1611

Regulæ ad tollendos scrupulos sedecim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48641)

Vnde oriuntur scrupuli.

Nonnunquam oriuntur ex comple-
xione frigida, ad timorē apta. Vnde foe-
minæ, senes & melancholici imprimis
sunt obnoxij timori timor siquidem, &
frigiditas, constringunt cor, vnde ima-
ginatio disponitur ad futurum aliquod
malum concipiendum.

Aliquando oriuntur ex imbecillita-
te capitis, qua offenditur imaginatio.

Aliquando etiam excitantur à Dæ-
mone, qui melancholicos hominis hu-
mores commouere potest, Deo permit-
tente, vnde imaginatio potest falli, &
inordinatè quippiam timere.

Aliquando noscuntur ex nimijs ab-
stinētijs, vigilijs, & similibus: aliquan-
do deniq; ex scrupulorum societate
Remouendæ igitur sunt causæ scrupu-
lorum.

REGVLÆ QVÆDAM S.
antonini ad depellendos scrupulos.

PRI^{MA} est, præparare se ad Domi-
ni Dei gratiam, dolendo de pecca-
tis commissis, confitendo, & propositū
faciendo de Deo in posterum non of-
fendendo. Quicumq; enim facit quod
in se, infallibiliter à Deo iuuatur. Deus
enim (teste S. Thoma in quarto sentēt.)
largitus illi suam gratiam, infundit do-

QUA

COMMUNIONE. 131

num sapientiæ, consilij, scientiæ, & intellectus, quibus plurimum iuuatur, ad depellendos scrupulos.

II. Regula.

Afsiduè legere S. Scripturam, & libros spirituales.

III. Regula.

Afsidua oratio, quæ multum prodest. Vnde dicit Sapiens: *Inuocaui Dominum, & venit in me Spiritus sapientia*, qui spiritus est illa oratio, quæ nos docet omnia. Speciatim autem oratio valet ad depellendos scrupulos à Dæmone iniectos, qui præfiguratus fuit in illo Lunatico, à Christo sanato, qui nunc in ignem, nunc in aquam iactabatur. Sic scrupulosus ab vno extremo ruit in alterum. De hoc spiritu Dominus dixit. *Hoc genus Dæmoniorum non eijcitur, nisi oratione & ieiunio.*

Sap. 7.

Matth. 17.

Marc. 9.

III. Regula.

Humilis obedientia. Iudicium proprium subijcere alteri, non credendo sibi, sed Confessario. Vnde legimus S. Bernardum cuidam suo discipulo, qui ob scrupulos Missam dicere non audebat, dixisse, Vade, & celebra in fide mea: cumq; paruisset, oës scrupuli deinceps euanuerunt. Quare debet scrupulosus Confessario obedire, sicut Deo, cuius ipse locum tenet, eidem credere, &

G. 6. OMNIBUS

omnia media adhibere ab illo præscripta, sicut faceret medico corporali, licet medicinas amaras & ingratas præscripsisset.

V. Regula.

cap. 35. Nihili facere scrupulos, & subito illos excutere, Sic enim hortatur nos Dominus per Esaiam, dicens. *Confortamini pusillanimes, & nolite timere. Ecce Deus vester, nemp̄ promptus ad adiuuandos vos, & illuminandos.*

S. Gregorius scribit, dæmonem similem esse animali cuidam, quod dicitur Leo formicarum, eò quòd infestum sit formicis, sed ipsum quoq; animalium maiorum pedibus conteritur & occiditur. Sic Dæmon inuestigat complexiones hominum, & quos deprehendit pusillanimes & scrupulosos, eos audacter aggreditur, & scrupulis enecare nititur, sed ab alijs magna fiducia fretis, facile obteritur, & vincitur. Ait Ioānes Gerson, bonum remedium esse, contemnerè scrupulos, sicut contemuntur caniculi allatrantes, qui quidem videntur velle mordere transeuntes, sed si quorum latratu negligat sponte contescunt, quod non faciunt, si vltro irriterentur. Idem Gerson dicit, salutare esse agere contra scrupulum, vt spuerè in rē

COMMVNIONE. 733

plo, si scrupulus dicitur, non esse spuen-
dum. Conculcare cruces in terra, quan-
do dicitur scrupulus, non calcandas. Sic
qui virgani vult efficere rectam, flectit
prorsus in partem contrariam. Addit
idem, Deum non iudicare nos secundum
res phantasiæ impressas, sed secundum
consensum rectæ rationis. Eum quoque
non puniturum nos, ob res quas cogita-
mus, vel patimur contra nostram volū-
tatem, sed ob eas tantum, quibus liberum
consensum præstamus.

VI. Regula.

Non facile formare conscientiam pec-
cati mortalis: imò in dubijs, nunquam
existimare debet, se peccare mortaliter,
vere consentire in illud, cum potius
sentiat se paratum mori, quam Deum
offendere. Sed nec, quando facile dubi-
tat, sitne peccatum an non, & tamen fa-
cit, peccat, maxime cum Confessarius
eum facere iussit.

VII. Regula.

Solet Dæmon obseruare vniuscuius-
que conscientiam, sitne laxa, an stricta.
Si strictam inueniat, conatur facere stri-
ctiorem, & in extremum reducere an-
gorem, vt miserè tandem turbata, nullum
in perfectione progressum faciat. Verbi
caussa, Si animaduertit quempiam ab-
horre-

132 DE FREQUENT.

horrere à peccato mortali, sed nec umbrā peccati ferre, tum procurat, vt faciat aliquid, quod licet non sit peccatum, ipse si tamen videatur esse, vt in loquendo, vel cogitando. Contrā, si quem deprehendit in conscientia laxum, qui parui faciat peccata venialia, cum conatur inducere eò, vt contēnat quoq; mortalia. Vnde qui vult in via spirituali proficere, necessariū est, vt se reflectat semper in partem Demoni contrariā: vt quādo ille conatur conscientiam reddere laxiorē, faciet ipse strictiorē: quando verō strictiorē, faciat e cōtrario laxiorē. Atq; ita vitatis extremis, mediū obtinebit.

VIII. Regula.

Quoties homo vult, quidpiam facere vel dicere, quod non pugnat cum vsu Ecclesiae, vel sententia Maiorum, & in gloriā Dei vergit, occurrit autem scrupulus si ne faciendum, vel dicendum, ob metum vanæ gloriæ, vel quia forte alicui id displicebit, tunc debet mentem eleuare ad Deum, & si aduertat id fieri posse ad gloriā Dei, vel saltem non pugnare cum Dei gloria, omnino debet facere vel dicere, nec ob scrupulos omittere, ac respondere inimico cum S. Bernardo: Non incepti propter te, nec propter te desistam.

IX. R.

IX. Regula.

Bonum est communicare crebrò, & confiteri rarò, viuendo & agendo omnia, secundum iudicium Confessarij: sic enim multis modis merebitur, pudefaciet dēmonem, gratum faciet Domino Deo, qui nunquam ab eò exiget rationē de ijs, quæ ex obedientia Confessarij fecerit, vel omiserit.

X. Regula.

Ignorantia discriminis inter cogitationem, & consensum, est maxima scrupulorum causa: itaque notandum, cogitationem malam quatuor modis posse considerari. Aliquando enim mox atque obrepfit, eijcitur, & tunc homo meretur, quia vincit inimicum. Aliquando ad aliquod temporis spacium durat, & tunc est peccatum veniale, maius, minusue, secundum diurnitatem temporis. In huius cogitationis accusatione, non opus est in confessione omnes aperire circumstantias, sed satis est indicare peccati naturam, dicendo: Accuso me de cogitatione inhonestā, vel iræ, vel vanæ gloriæ, vel alia simili, nec statim, vt debebā, repuli, sed ad aliquod tempus eā retinui. Aliquando cogitationi consentitur, cum desiderio si occasio daretur eam exequendi, & tunc

c.

est peccatum mortale, si materia cogitationis est peccatum mortale. Aliquando etiam capitur voluptas ex cogitatione peccati, vt consentiatur quidem voluptati cogitandi, sed absit animus rem cogitatum perficiendi, & tunc est peccatum mortale, si quis data opera determinatè imprimat cogitationi speciem rei, quæ natura sua sit peccatum mortale, & in illa cogitanda constituit se oblectare, velut in re aliqua turpi & inhonestâ, Si vero cogitatio non sit determinata, sed fortuita, etiam si ad aliquod spatiū duret, non adiuncto consensu, est peccatum tantum veniale. Aliquando denique agnitâ cogitationem prauam, cogitamus quidem eijcere, sed non possumus tam citò, eò quòd cor iam tantum voluptati, vel imaginationi assuefactum est, & tunc ne quidem est peccatum.

XI. Regula.

Sicut qui timorem Dei non habet, facile omni momento peccat mortaliter, saltem corde, sic qui timet Deum, & mauult mori, quàm illum offendere, difficulter peccat mortaliter. Quare scrupulosus non facile debet cogitare, vel iudicare, se mortaliter peccasse.

XII. Regula.

Quidam semper agitantur foedis cogitationibus.

COMMVNIONE. 137

gitationibus, alij semper videntur sibi blasphemare Deum, & Sanctos, & idcirco maximè anguntur in animo, maximè dum confessio faciènda est, pudet enim eos illa confiteri, & tamè credunt se ad illa patefacièda teneri. Quod falsum est, quia etsi quis per annos centum continenter contra suam tamen voluntatem obnoxius esset talibus cogitationibus, non solum non peccaret, sed multum potius mereretur, & ideo non debet confiteri tanquam peccatū, quod est meritum. Simili tentatione, secundum Doctores, agitatus fuit S. Paulus, cui Dominus respondit, cum peteret ab ea liberari. *Sufficit tibi gratia mea, 2. Cor. 12.*
Quis enim in infirmitate perficitur. Quibus verbis ostendit, similibus cogitationibus non solum non gratiam amitti, sed potius augeri, si illis non consentiatur.

Eandem tentationem habuit S. Catharina Senensis, cui cum aliquando mentem oppletam haberet cogitationibus sordidis, vnde sibi videbatur versari in inferno, apparuit Dominus ad quē illa: O bone Iesu vbi fuisti? Respondit Dominus. Semper fui præstò, Cum quē illa subiungeret: Quomodo fieri potest, vt fueris in locis tam foedis & immundis,

dis, in quibus fuit cor meum? Respondit: Consensistine spurcis istis cogitationibus? Tum illa: Detestata sum illas, maluique potius mori, quam illis consentire. Ergo, inquit Christus, nullum admisisti peccatum mortale, quo solo ego ex anima exturbor. Et hæc bona voluntas, qua noluisti me offendere, non potuit sine gratia mea haberi.

Bonum quoque remedium est, eiusmodi hominibus, si humilient se, & resignent in manus Dei, tentationem ipsam, perinde ac reliquas tribulationes loco crucis acceptando.

XIII. Regula

Sæpè quoque oriuntur scrupuli, ex eo, quod non satis intelligitur Dei bonitas summumque eius desiderium procurandæ salutis nostræ. Scrupuli itaque magnam iniuriam inferunt diuinæ bonitati, quod non eo loco illam habeant, quod iure deberent, imò Deum faciunt quasi iudicem huius mundi litigiosum, qui undique calumnias congerat ad obstruendam viam reo. Nam si cognosceret, quâto Deus salutis nostræ ardeat desiderio, nunquam in huiusmodi errores prolabi possent. Verùm neque scrupulosi satis intelligunt bonum suum, quod videlicet cor habeant ad benefaciendum
omnino

COMMVNIONE. 139

omnino determinatum, parati enim sunt ad quavis potius poenam sustinendam, quam ad offendendam diuinam Maiestatem. Quod boni si recte intelligerent, nullam causam haberent dandi locum scrupulis, cum habeant in anima gemmam, & pignus tam nobile, & pretiosum, hoc est, summam cum Deo coniunctionem, & amicitiam.

XIV. Regula.

Licet quis sit doctus, tamen suo iudicio stare non debet: cum enim aeger sit, sibi fidere non debet, sed medicorum consilij. Et quamuis, qui dat consilium erraret, non tamen errabit, qui consilio pareret, Deus enim iubet eum in tali casu ad alterius arbitrio pendere.

XV. Regula

Ait Caietanus, scrupulosum non obligari ad confitendum ea, de quibus dubitat, sit confessus, nec ne: quando enim semel confessus est cum mediocri preparatione, non debet eam confessionem reuocare in dubium, sed dicere: Sicut sum confessus alia peccata, sic certo credo me & haec confessum, alioquin promptus ad confitendum, si secus esset, & ita quiescat. Hoc intellige, quando dubitat, num praetermiserit peccatum mortale. venialia enim, ut supra dictum est, non tenetur confiteri.

XVI. Re-

Richardus de S. Victore, scribit, irā, impatientiam, tristitiam, auaritiam, gulam, superbiam, vanam gloriam, & similia, non esse semper peccata mortalia & ideò scrupulosus, si in aliqua istorum incidat, non statim debet definire, se peccasse mortaliter.

REMEDIA ADVERSUS CO-
gitationes immundas.

PRIMUM est, Mentem, quoad fieri potest occupare bonis & sanctis cogitationibus maximè Passionis Domini nostri Iesu Christi.

2. Refrenare sensus, maximè oculos, linguam, auditum.
3. Remouere occasiones earum rerū, quæ excitant huiusmodi cogitationes.
4. Legere pios & deuotos libros.
5. Non disputare cum illis, sed contemnere.
6. Si quis vouerit castitatem, utile est, incidentibus talibus cogitationibus mox renouare votū, quod est magni meriti.
7. Commendare se B. Virgini, Angelo custodi, SS. Virginibus, omnibusque Sanctis Paradisi.
8. Inuocare auxilium Dei ubiq; presentis, qui potest, scit, & vult nos sem-

per